

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Strategisch plan Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid

Samenvatting

De Vlaamse Regering wenst met een strategisch plan de prioriteiten vast te leggen wat betreft het informatie en ICT-beleid voor de Vlaamse administratie en lokale overheden voor de periode 2020-2024. Het voorliggend strategisch plan zal ook uitvoering geven aan het Vlaanderen Radicaal Digitaal 2 investeringsprogramma, conform het Regeerakkoord, dat vanaf 2021 zal ingezet worden om de doelstellingen van dit strategisch plan te realiseren. De aansturing en opvolging van het strategisch plan wordt opgenomen door het Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid. Daartoe werd een nieuwe organisatie voor dit Stuurorgaan gedefinieerd.

1. SITUERING

A. BELEIDSDOELSTELLING

Het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024 stelt dat de digitalisering een nieuwe fase intreedt, waarbij alles met alles en iedereen met iedereen verbonden is. Digitaliseringsinitiatieven in verschillende beleidsdomeinen moeten dan ook meer dan ooit op elkaar afgestemd worden, waarbij ook interbestuurlijke samenwerking belangrijk is. De Vlaamse Regering wil dan ook van innovatie en digitale transformatie een speerpunt van haar beleid maken.

De Vlaamse Regering heeft zich in het bijzonder tot doel gesteld dat de Vlaamse administratie en lokale overheden ook radicaal digitaal gaan, om een “state of the art”-dienstverlening aan de burgers, ondernemingen en verenigingen te kunnen leveren, met zo weinig mogelijk paperassen en met nodige aandacht voor de mensen die nog niet mee zijn met de digitale trein. Om dit te realiseren stelt het Regeerakkoord dat de investeringen in de digitalisering van de overheidsprocessen zullen verhoogd worden, waarbij ingezet wordt op de gebruiksvriendelijkheid van de bestaande digitale platformen en de agenda Radicaal Digitaal ambitieus wordt verder gezet. Het regeerakkoord voorziet daartoe in een investering in innovatie en een ‘slimmere overheid’ met een tweede editie van het programma Vlaanderen Radicaal Digitaal (het VRD2-programma).

De Vlaamse Regering wordt in de realisatie van haar digitale ambities binnen de Vlaamse administratie en bij de lokale overheden bijgestaan door het Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, zoals vastgelegd in het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Volgens dit decreet bepaalt de Vlaamse Regering de strategie en de prioriteiten op het vlak van het daartoe vereiste informatie- en het ICT-beleid met een strategisch plan, waarbinnen het Stuurorgaan zijn opdrachten vervuld.

////////////////////////////////////

3. *Doorgedreven VO perspectief.* Wat betreft het standpunt van de leden van het Stuurorgaan, is het gewenst dat ze dit standpunt vanuit de Vlaamse administratie en lokale overheden als geheel innemen en dus niet enkel de eigen overheidsinstantie die wordt vertegenwoordigd. Co-creatie is een belangrijk instrument om transversale projecten te realiseren.
4. *Verhoogde efficiëntie.* Tot slot is er ook het streven om het beheer van de werkgroepen te verbeteren.

Het mandaat van het Stuurorgaan

Om deze ambities te realiseren zal het Stuurorgaan haar mandaat volgens 3 managementniveaus invullen:

Strategisch	Het mandaat vestigt zich voornamelijk op het strategisch karakter van het Stuurorgaan. Het Stuurorgaan stuurt en neemt beslissingen over afgeleide informatie- en ICT-beleidsaspecten. Deze beslissingen kunnen waar nodig door de Vlaamse regering als bindende afspraken vastgelegd worden. Het sturen op beleid impliceert de borging van de effectieve uitvoering van de genomen beslissingen. De voortgang met betrekking tot de adoptie van het beleid wordt opgevolgd aan de hand van een sturingskader (zie annex) waarbinnen comply-or-explain een belangrijk sturend principe is. Het Stuurorgaan coördineert digitaliseringsprojecten binnen de Vlaamse overheid, waaronder het VRD2-programma, met het oog op een slimmere overheid en een versterking van de centrale informatie- en ICT-diensten van de Vlaamse overheid.
Tactisch	Op tactisch vlak richt het Stuurorgaan werkgroepen in en geeft hen daarbij de opdracht om afgeleide aspecten te onderzoeken. Samen met het Stuurorgaan team, oefent de voorzitter van een werkgroep toezicht uit op de resultaten van zijn/haar werkgroep en koppelt dit terug aan het Stuurorgaan. Indien sommige beslissingen over het beleid niet duidelijk zijn voor overheidsinstanties in termen van mogelijke risico's en impact of indien men niet kan voldoen aan de vooropgestelde planning, kan het Stuurorgaan als escalatieniveau voor deze overheidsinstanties dienen.
Operationeel	De werkgroepen onderzoeken de operationele aspecten die gelinkt zijn aan de prioritair focusdomeinen van het strategisch plan (zie annex). Het Stuurorgaan baseert zich op het werk van de werkgroepen om beslissingen te nemen. Het Stuurorgaan zelf voert geen specifieke taken uit op operationeel vlak.

In de annex bij deze nota wordt verduidelijkt welke nieuwe organisatie het Stuurorgaan zal opzetten om deze ambities te realiseren en haar mandaat in te vullen. De lokale overheden blijven sterk vertegenwoordigd binnen het Stuurorgaan om de interbestuurlijke samenwerking te bevorderen.

3. PRIORITEITEN VAN HET STRATEGISCH PLAN

Volgens het decreet houdende de oprichting van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid van 23 december 2016, later aangepast in het Bestuursdecreet van 7 december 2018, voert het Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid haar opdrachten zoals vermeld in de missie uit binnen de krijtlijnen van het strategisch plan.

Bij het bepalen van de prioriteiten van het strategisch plan wordt een onderscheid gemaakt tussen niet-functionele focusdomeinen, d.w.z. een aantal overkoepelende ICT-gerelateerde uitdagingen die geen welbepaalde functionele vereisten trachten in te vullen, en functionele focusdomeinen, d.w.z. de ontwikkeling van een aantal gemeenschappelijke functionaliteiten.

//

Uit de interviews met de leden van het Stuurorgaan kwamen de volgende 10 niet-functionele focusdomeinen als prioritair naar voren, gerangschikt in dalende orde van prioriteit:

1. Service strategie
2. Data
3. Strategie digitaal instrumentarium
4. Cybersecurity
5. Privacy
6. Wetgeving 'designed for digital'
7. Interbestuurlijke samenwerking
8. Innovatie
9. Financiering
10. Digital upskilling

Uit de interviews met de leden van het Stuurorgaan kwamen de volgende 4 functionele focusdomeinen als prioritair naar voren:

1. Het Stuurorgaan werkt op het verder stroomlijnen van sites en loketten
2. Het Stuurorgaan zet verder in op het ontwikkelen van gemeenschappelijke loketfunctionaliteiten
3. Het Stuurorgaan pakt generieke delen van business processen aan en automatiseert (delen van) user journeys²
4. Het Stuurorgaan zet verder in op een datagedreven beleid

Voor elk van deze niet-functionele focusdomeinen werd een ambitieniveau gedefinieerd.

In de annex bij deze nota worden deze niet-functionele focusdomeinen van het strategisch plan verder verduidelijkt en wordt het ambitieniveau bij elk van de functionele focusdomeinen verder toegelicht.

4. PRIORITEITEN VAN HET VRD2-PROGRAMMA

Het VRD2-programma vormt een belangrijk werkinstrument voor het Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid om bovenstaande prioriteiten van het strategisch plan te realiseren.

Het Stuurorgaan dient hierbij prioriteit te geven aan digitaliseringsprojecten die essentiële functionaliteiten uitwerken om de kwaliteit van de digitale dienstverlening te verbeteren en te verzekeren. Deze functionaliteiten moeten zorgen voor een betrouwbare basisinfrastructuur, de mogelijkheid om data slim te combineren en een betere interbestuurlijke samenwerking.

Daarom zal het VRD2-programma inzetten op een radicale digitalisering van de Vlaamse overheid en een slimmere overheid door de continuïteit van het VRD1-programma te garanderen en diens generieke componenten verder uit te werken en aan te vullen. Hierbij dient het VRD2-programma ook in te zetten op interbestuurlijke samenwerking en een betere samenwerking van overheidsinstanties uit de Vlaamse administratie en de lokale overheden.

Bijgevolg situeren de prioriteiten van het VRD2-programma zich op het vlak van:

1. Mijn Burgerprofiel
2. e-loket voor ondernemers
3. Lokale Besluiten als geLinkte Open Data
4. Kruispuntbank Vlaanderen/MAGDA
5. Webplatform
6. Generieke loketfunctionaliteiten

In de annex bij deze nota worden deze prioriteiten verder toegelicht.

² User journey: de verschillende stappen die een gebruiker doorloopt tijdens een dienstverlening

////////////////////////////////////

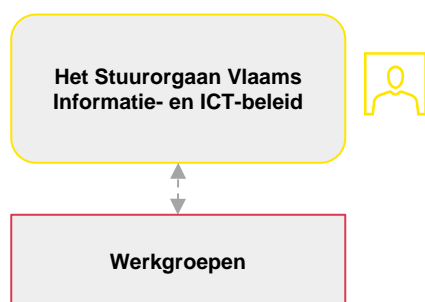
ANNEX

NIEUWE ORGANISATIE VAN HET STUURORGAAN

In dit deel van de annex wordt de nieuwe organisatie van het Stuurorgaan voorgesteld. Hierbij wordt onder meer gekeken naar de structuur en de samenstelling van het Stuurorgaan, de verhouding en governance ten opzichte van andere organen en de interbestuurlijke samenwerking met het lokale en (inter)nationale niveau. Daarnaast worden ook een aantal praktische aspecten geregeld. Zo wordt verduidelijkt hoe de besluitvorming zal verlopen en wordt een sturingskader voorgesteld die het Stuurorgaan zal toelaten de beleidsvoering en de co-creatie van digitaliseringsprojecten op te volgen en bij te sturen waar nodig. Tot slot wordt er een afsprakenkader voor de scope en agenda van het Stuurorgaan voorgesteld alsook hoe de informatiedoorstroming zal verlopen.

De organisatiestructuur van het Stuurorgaan

Om het Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid te ondersteunen in haar ambities en in het realiseren van de prioriteiten van het strategisch plan zal het Stuurorgaan ondersteund worden door een secretariaat vanuit agentschap Informatie Vlaanderen, het Stuurorgaan team (zie verder), en een aantal werkgroepen.

Het Stuurorgaan team zorgt ervoor dat het Stuurorgaan tot een goede besluitvorming kan komen. Dit doen ze door de zittingen zo goed mogelijk voor te bereiden rekening houdend met het afsprakenkader (zie verder) en door de werkresultaten en beleidsvoorstellen van de werkgroepen te bundelen en in heldere taal aan het Stuurorgaan te presenteren.

De werkgroepen worden vraaggestuurd ingericht en onderzoeken afgeijnde onderwerpen in lijn met de prioriteiten van het strategisch plan. De voorzit(s)ter van elke werkgroep heeft een goede kennis van business en IT en stuurt de werkgroep aan. Hij of zij filtert de informatie die wordt teruggekoppeld aan het Stuurorgaan team.

Samenstelling en frequentie van het Stuurorgaan

Het stuurorgaan is samengesteld uit de volgende leden:

1. een voorzit(s)ter;
2. een vertegenwoordiger van N-niveau of N-1-niveau per beleidsdomein, op voorstel van de managementcomités van de respectieve beleidsdomeinen;
3. drie vertegenwoordigers van de lokale overheden, van wie één vertegenwoordiger van de provincies en twee vertegenwoordigers van de gemeenten;
4. een vertegenwoordiger van het agentschap Facilitair Bedrijf;
5. een vertegenwoordiger van het agentschap Informatie Vlaanderen;
6. twee externe innovators;
7. een vertegenwoordiger van de Vlaamse minister, bevoegd voor het informatiebeleid;
8. een vertegenwoordiger van de Vlaamse minister, bevoegd voor het ICT-beleid;
9. drie digitaliseringsverantwoordelijken als interne experts

Alle leden die in het Stuurorgaan zetelen doen dit vanuit het standpunt van de Vlaamse administratie en de lokale overheden als geheel (en niet enkel vanuit het eigen beleidsdomein of de eigen overheidsinstantie) om zo de communicatie te harmoniseren, het draagvlak te vergroten en naleving van beslissingen te bevorderen.

////////////////////////////////////

De governance ten opzichte van andere organen

Het Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid verhoudt zich verschillend ten opzichte van de Vlaamse Regering, Voorzitterscollege, Strategische stuurgroep Dienstencentrum Gemeenschappelijke ICT- en Informatiediensten en haar eigen werkgroepen. In onderstaande figuur wordt de relatie met deze organen weergegeven.

De verhouding tussen het Stuurorgaan en de Vlaamse Regering

Het Stuurorgaan beslist over Informatie en ICT-beleid. Het stuurorgaan stelt, binnen de klijlijnen van het strategische plan, technische voorschriften en richtlijnen voor de Vlaamse administratie en de lokale overheden vast over de aanmaak, het beheer, de uitwisseling, het gebruik, het hergebruik en de archivering van de gegevens en diensten van de Vlaamse administratie en de lokale overheden met het oog op de realisatie van een efficiënt en interoperabel gebruik van gegevens. De Vlaamse Regering voorziet in bindende afspraken binnen de Vlaamse administratie zelf, en om interoperabiliteit te bewerkstelligen tussen de Vlaamse administratie en de lokale overheden.

Indien er mogelijke problemen zijn met betrekking tot het nemen van beslissingen kan het Stuurorgaan deze escaleren naar de Vlaamse Regering.

De verhouding tussen het Stuurorgaan en het Voorzitterscollege

Het Stuurorgaan informeert en rapporteert aan het Voorzitterscollege over de gemaakte beslissingen en genomen maatregelen. Het Voorzitterscollege heeft geen beslissingsbevoegdheid over onderwerpen van het Stuurorgaan. Het Voorzitterscollege kan wel specifieke vragen stellen aan het Stuurorgaan voor verder onderzoek.

De samenkomst van het Stuurorgaan zal vóór het Voorzitterscollege plaatsvinden, om zo de terugkoppeling efficiënt te laten gebeuren.

Verhouding tussen het Stuurorgaan en de Strategische Stuurgroep Dienstencentrum Gemeenschappelijke ICT- en Informatiediensten

De strategische stuurgroepen dienstencentra zijn in het leven geroepen zodat klanten de dienstverlening van de dienstencentra kunnen evalueren. Er is geen rechtstreekse link tussen het Stuurorgaan en de Strategische Stuurgroep Dienstencentrum Gemeenschappelijke ICT- en Informatiediensten.

////////////////////////////////////

Daarnaast streeft het Stuurorgaan ernaar om beter samen te werken rond digitaliseringsprojecten. Een deel van deze digitaliseringsprojecten zullen onder het VRD2-programma worden uitgevoerd. Voor andere digitaliseringsprojecten die niet onder het VRD2-programma vallen maar die wel relevant zijn, kan het Stuurorgaan een reflectiekader bieden.

Voor projecten die onder het VRD2-programma vallen, zal het Stuurorgaan instaan voor:

- Marketing en communicatie. Het Stuurorgaan stelt acties op om VRD2-functionaliteiten beter te laten gebruiken;
- Kwaliteitsborging. Het Stuurorgaan gaat de kwaliteit van de aangeboden functionaliteiten na en evalueert de functionaliteiten om betere resultaten te bereiken;
- Projectopvolging. Het Stuurorgaan volgt de voortgang van de VRD2-projecten op;
- Budgetopvolging. Het Stuurorgaan volgt de budgetten van de VRD2-projecten op.

Het Stuurorgaan heeft ook een belangrijke taak als toetsingsplatform voor digitaliseringsprojecten die niet onder het VRD2-programma vallen maar die wel op de Vlaamse Regering komen³.

Bijkomend kan het Stuurorgaan een reflectiekader bieden en een rapportering voorzien voor digitaliseringsprojecten van overheidsinstanties die zelf om ondersteuning vragen of andere projecten die voldoen aan een of meer van de volgende parameters:

- projecten die impact hebben op meerdere overheidsinstanties en/of besturen;
- projecten die gebruikmaken van generieke componenten die reeds bestaan;
- projecten die het potentieel hebben om nieuwe generieke componenten te genereren.

Het Stuurorgaan faciliteert en zorgt voor een gemeenschappelijke sturing om samen met de leden en andere belanghebbenden de digitalisering van de Vlaamse administratie en de lokale overheden te verbeteren. Het Stuurorgaan kan de belanghebbenden ondersteunen door middel van volgende acties:

- Afstemming. Voor digitaliseringsprojecten die niet onder het VRD2-programma vallen maar wel op de Vlaamse Regering komen, stemt het Stuurorgaan af of er interbestuurlijke of intra-bestuurlijke raakvlakken zijn;
- Samenwerking. Het Stuurorgaan gaat na of de betrokken overheidsorganisatie gebruik kan maken van reeds bestaande functionaliteiten en bouwblokken van de Vlaamse overheid;
- Projectopvolging. Het Stuurorgaan volgt digitaliseringsinitiatieven op en gaat na of ze passen in het ICT-ecosysteem van de Vlaamse overheid;
- Financiering. Het Stuurorgaan kan de overheidsorganisatie in kwestie helpen met het zoeken van partners en mogelijke sponsors. Het Stuurorgaan zal echter geen financiering verlenen aan deze projecten.

De scope en de agenda van het Stuurorgaan

Om de vergaderingen van het Stuurorgaan vlot te laten verlopen wordt volgend afsprakenkader gevolgd:

1.

Relevante thema's en onderwerpen om op het Stuurorgaan te brengen kunnen door iedereen worden voorgesteld. De voorzit(s)ter van het Stuurorgaan bepaalt welke besproken zullen worden.

5.

Indien een onderwerp niet voldoet aan de voorwaarden, komt het niet op de agenda.

³ Inclusief de dossiers die ten gevolge van een begrotingsopmaak of een begrotingsaanpassing op de Vlaamse Regering komen.

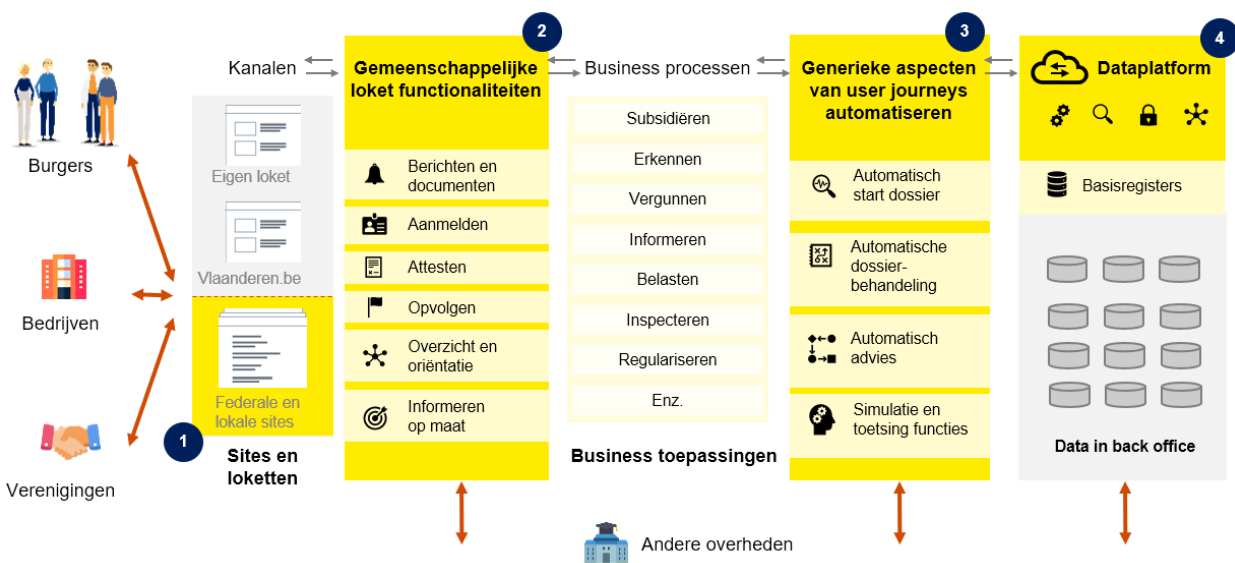

7.	Interbestuurlijke samenwerking	Een gedragen afsprakenkader scheppen die een aantal principes en richtlijnen voor interbestuurlijke ICT-projecten vooropstelt. <u>Bijvoorbeeld:</u> inventarisatie van interbestuurlijke projecten en het opmaken van een reflectiekader voor het ondersteunen, het begeleiden en delen van goede praktijken met betrekking tot interbestuurlijke digitaliseringsprojecten
8.	Innovatie	Innovatieve projecten faciliteren om de werking en digitale dienstverlening te verbeteren <u>Bijvoorbeeld:</u> PoCs en samenwerkingen met startups mogelijk maken.
9.	Financiering	Digitale ambities waarmaken door de juiste financiering van projecten te garanderen. <u>Bijvoorbeeld:</u> het mogelijks opzetten en het beheren van een digitaliseringsfonds
10.	Digital upskilling	Centrale opleidingen voorzien op alle niveaus om de Vlaamse ambtenaren een basiskennis IT en digitalisering te geven en hun samenwerking te versterken <u>Bijvoorbeeld:</u> door een aanbod van gerichte digitale opleidingen samen te ontwikkelen

Het opvolgen van deze niet-functionele focusdomeinen moet leiden tot specifieke acties, zoals de ontwikkeling van nieuwe diensten, technische oplossingen, opleidingen, kennisdelingen, enz. Indien deze acties kwantificeerbaar zijn, zal het Stuurorgaan hier high level KPI's aan koppelen, zodat deze via het sturingskader (hierboven vermeld) kunnen opgevolgd worden.

Functionele focusdomeinen

Het Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid moet er ook naar streven om het ICT-ecosysteem van de Vlaamse overheid te optimaliseren. Dit door zowel te streven naar een generieke front-office als een generieke back-office via een aantal gemeenschappelijke functionaliteiten. Deze gemeenschappelijke functionaliteiten worden voorgesteld in onderstaande afbeelding:

////////////////////////////////////

Voor elk van deze functionele focusdomeinen werd in de interviews met de leden van het Stuurorgaan een duidelijke ambitie geformuleerd, die hieronder verduidelijkt wordt:

Functionele focusdomein ❶: Het Stuurorgaan werkt op het verder stroomlijnen van sites en loketten

De ambitie is om ervoor te zorgen dat de dienstverleningen door de verschillende samenwerkende overheidsinstanties in “één loket in de Dorpsstraat” worden aangeboden. Voor burgers, ondernemingen en verenigingen is het belangrijk om een gestroomlijnd proces te ervaren en goed geholpen te worden (‘no wrong door’ principe), zonder te hoeven weten met welke overheidsinstantie ze contact hebben. Een burger, onderneming of vereniging zou zo idealiter via de website of het e-loket van zijn lokale overheid toegang moeten kunnen krijgen tot alle administratieve processen die door de Vlaamse, lokale of federale overheid worden aangeboden.

Om dit te bereiken zal er ingezet moeten worden op de integratie van de verschillende bestaande loket-inspanningen. Meer specifiek door te zorgen dat de sites van de Vlaamse, lokale en federale dienstverleningen inplugbaar zijn in de lokale sites en in de lokale dienstverleningen. Bovendien zetten we verder in op 1 digitaal gezicht van de Vlaamse overheid. Hier moet er maximaal gebruik gemaakt worden van de huidige loketplatformen (Mijn Burgerprofiel en e-loket voor ondernemers) en onderliggende bouwblokken. Deze loketfunctionaliteiten zullen de referentie en standaard moeten worden voor digitale dienstverlening naar burgers, bedrijven en verenigingen. Ook zal het Webplatform hét gemeenschappelijk platform van de Vlaamse overheid worden waar entiteiten hun doelpubliek beter mee kunnen informeren en begeleiden bij het digitaal regelen van hun zaken met de overheid.

Functionele focusdomein ❷: Het Stuurorgaan zet verder in op het ontwikkelen van gemeenschappelijke loketfunctionaliteiten

De ambitie is om in te zetten op een samenhangend, coherent geheel van loketfunctionaliteiten die door de burger als één loket ervaren wordt. Zo worden de loketfunctionaliteiten inplugbaar gemaakt in de federale en lokale sites en diensten. Hierbij zal er moeten ingezet worden op diensten met een hoog aantal gebruikers en een hoge gebruiksfrequentie. Dit zal mogelijk gemaakt worden door bestaande loketfunctionaliteiten te verbeteren en nieuwe functionaliteiten te ontwikkelen, zoals:

- Aanmelden
- Oriënteren / Hulp verkrijgen
- Overzichten / Notificaties / Opvolgen dossierstatus
- Aanvragen / Starten van een dienstverlening
- Informeren op maat

Functionele focusdomein ❸: Het Stuurorgaan pakt generieke delen van business processen aan en automatiseert (delen van) user journeys⁴

De overheid wordt niet alleen geconfronteerd met steeds veeleisender burgers en ondernemingen, maar ze moet ook haar interne werking aanpassen aan de nieuwe uitdagingen. De kwaliteit en snelheid van de dienstverlening moeten steeds beter, terwijl daarnaast de nadruk onverminderd blijft liggen op kostenefficiëntie, performantie en transparantie. Deze continue druk verplicht overheidsorganisaties om fundamentele hervormingen door te voeren en radicale keuzes te maken in de manier waarop ze georganiseerd zijn en hoe ze intern werken om zo betere diensten aan hun klanten – burgers, ondernemingen en verenigingen – te kunnen aanbieden.

⁴ User journey: de verschillende stappen die een gebruiker doorloopt tijdens een dienstverlening

